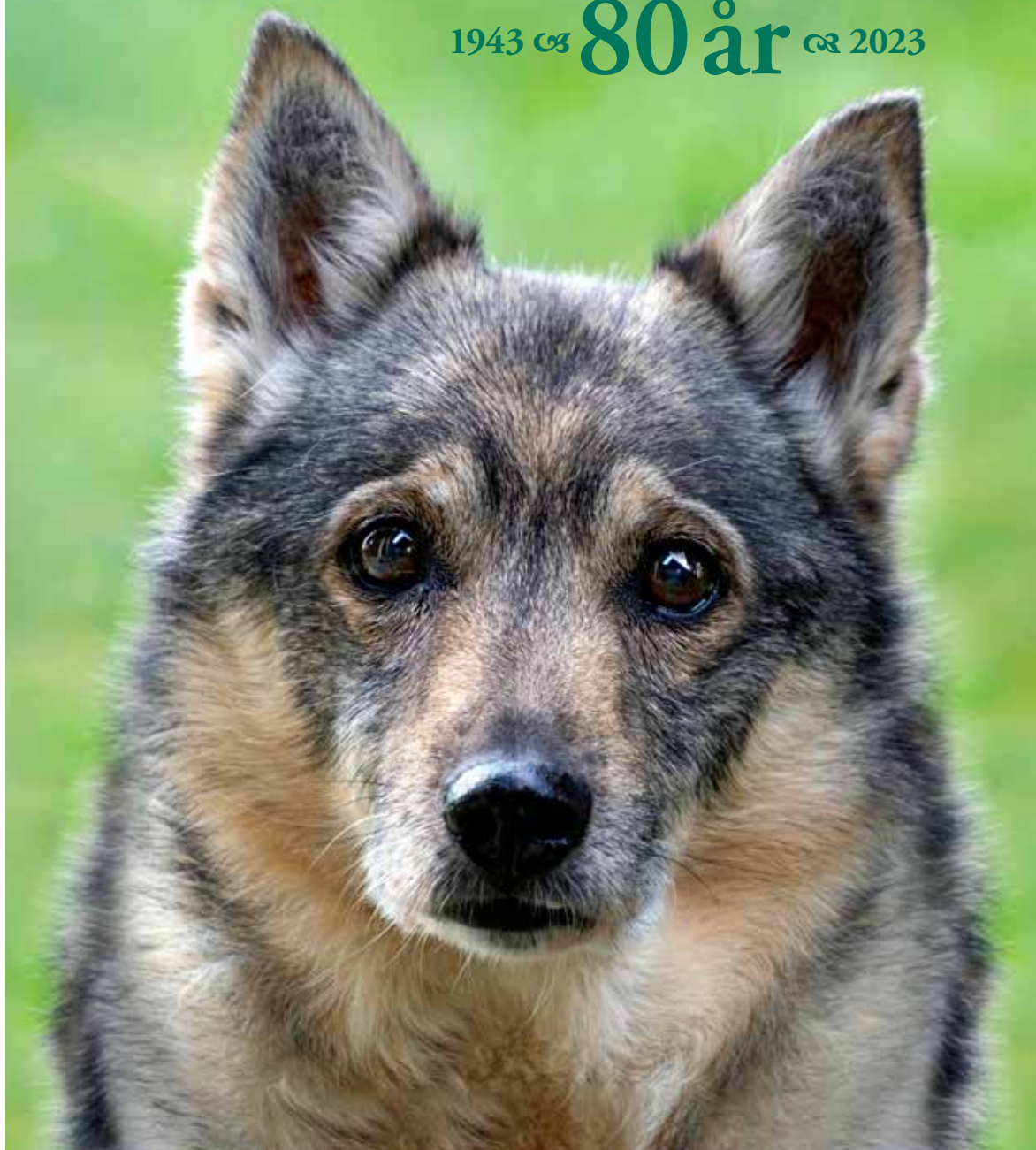

Västgöta- spetsen

1943 ✻ 80 år ✻ 2023

*En utställning med historik, bilder och mycket annat,
med anledning av rasens 80-årsjubileum.*

*Svenska Kynologiska Akademiens temautställning
31 mars – 31 augusti 2023*

*Utställningen är sammanställd av Mats Berglind, ordförande för Specialklubben för västgötaskets, och Lotta Bengtsson.
Katalogen är sammanställd av Lotta Bengtsson, för Svenska Kynologiska Akademin
Fotograf omslaget Mats Berglind.*

Foto Måns Engelbrektsson, SKK.

Västgötaskpetsen 80 år

Västgötaskpetsen är en mycket gammal svensk spetsras och som typ är den känd sedan vikingatiden. K-G Zetterstén och Björn von Rosen upptäckte och räddade den gamla lantrasen i början på 1940-talet, vilket ansågs som en kynologisk sensation. Den erkändes av Svenska Kennelklubben och fick en egen rasbeskrivning 1943.

2023 år fyller alltså västgötaskpetsen 80 år som erkänd ras och när vi i styrelsen började fundera på hur detta skulle firas dök kom vi att tänka på Temarummet på SKKs kansli. En utställning kanske? Vi ställde frågan till Lotta Bengtsson som är koordinator för SKKs museum och bibliotek och fick snabbt svar att vi var välkomna! Första tankarna för oss var; så kul! Men även lite otäckt, vad har vi gett oss in på?

Vi från Specialklubben för Västgötaskpet vill rikta ett stort och varmt tack till Lotta Bengtsson och Karin Hedberg i Svenska Kynologiska Akademin. Utan det fantastiska stöd vi fått från er hade vi aldrig klarat det här.

Mats Berglind
ordförande Specialklubben för Västgötaskpet

GLASSKÅPET

På väggen

Poster utgiven av FPA Svenska Frimärken 1989. Frimärksserien visade tre raser; hamiltonstövare, jämthund och västgötaspets.

Originalskissen med västgötaspetsen överlämnades till SKK som en gåva från Posten Frimärken vid SKKs 100-årsjubileumsbankett på Stadshuset i Stockholm. Den ingår i miniatyställningen om Hundar på frimärken i SKKs museum under våren/sommaren 2023.

Ovanpå glasskåpet

Den andra frimärksserien där västgötaspets figurerar är från 2020. Av tusentals sökande valdes Athos och Fanny ut, tillsammans med fyra andra hundar, att pryda ett frimärke. Fotograf Jenny Jurnelius.

Även denna frimärksserie ingår i utställningen Hundar på frimärken.

Översta hyllan

- Klocka i trä, med Oxbergets Kajsa Kavat som modell. Uppfödare Britta Hammarström, ägare Krista Kumpulainen.
- Keramikhund av okänd konstnär.

Nedersta hyllorna

Isa - vig västgötaspets!

Carin Gagner & Isa - agilitystjärnor. Fotograf Jukka Pätynen.

Resultatlistor SM och EO/EM i Belgien 2022
Väska från SM 2022 i Piteå
Landslagströja

VÄSTGÖTASPETSSENS URSPRUNG

Text och bilder hämtade ur Boken om västgötaspets av Jenny Pleym

Äldsta fynden

Det äldsta arkeologiska fyndet av en hund i Skandinavien är Almeöghunden från Hornborgasjön i Västergötland. Fyndet är 9000 år gammalt. Hunden var cirka 55 cm i mankhöjd, med stadig nacke och rejält huvud. Det var en spetshund som troligen mest liknade en gråhund eller en lapphund. Ytterligare fyra hundar hittades på samma ställe, tre av de sammanlagt fem hundarna var begravda i sovställning. En av dessa var av en mindre och slankare typ. Det visar att hundarna redan på den här tiden varit av olika typer.

Det äldsta nordliga fyndet av en hund i Skandinavien är Varangerhunden. Skelettet är cirka 7000 år gammalt. Det är en lapphundsliknande spets som visare på flera likheter med de moderna lapphundarna.

Torvhundarna

I Sydsverige har man gjort fynd av hundskelett bland annat vid Skateholm och Ringsjön i Skåne samt Alvastra påbyggnad i Östergötland. De sydliga hundarna brukar kallas för torvhundar och var av spetstyp, även om de hade längre kropp, mindre huvud och grövre päls än dagens nordiska spetsar. Allt talar för att västgötaspetsen härstammar från torvhundarna som kom in i landet tillsammans med jordbrukarna söderifrån.

På många håll finns hundar avbildade på hällristningar. Hundfigurerna anses allmänt vara av spetstyp. De har oftast en krumböjd svans över ryggen. Hällristningarna vid Tanumshede i Bohuslän är 3000 år gamla. Bland figurerna finns flera hundar. Anmärkningsvärt är att en del hundar verkar sakna svans, trots att andra avbildade djurslag på samma plats, till exempel hästar och älgar, har

Längst upp till vänster: Hällristning av stubbsvansad hund i Möckleryd, Blekinge. Mitten vänster: Hällristning av en svanslös hund i Tanumshede, Bohuslän. Längst ner vänster: Hällristning av stubbsvansade hundar vid Högsbyn, Dalsland.

Stora bilden: Piggy (Knalletorpets Piggelina) och Molly (Höckgårdens Ida) granskar en 3 000 år gammal hällristning med jaktscen i Tanumshede. Jägare med svanslös hund.

svans. Kan det vara en forntida förfader till västgötaspetsarna? Fler exempel på ristade, kortsvansade hundar, från bronsåldern finns bland annat på Hästhallen vid Möckleryd i Blekinge och Högsbyn i Dalsland (2500 år gamla).

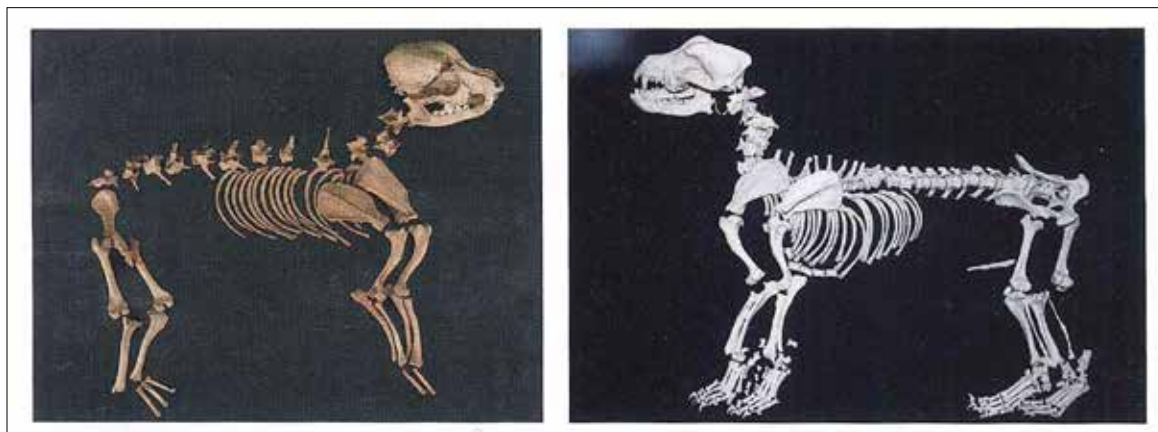
Förutom Almeöghunden finns ytterligare ett hundfynd från västgötaslätten, den så kallade Gökhemshunden. Även denna hund var av spetstyp med en mankhöjd på 50-55 cm. Det fyndet är daterat till 300-700 f. Kr. och är alltså ca 2500 år gammalt. Det är anmärkningsvärt likt det 6500 år äldre Almeöfyndet ett par mil bort.

Tidiga västgötaspetsar?

De tidigaste säkra fynden av en kortbent spets från Västergötland är från 1060-talet. Vid utgrävningar i Gamla

Lödöse i Göta Älvdalen på 1960-talet påträffades benlämningar efter en hund. Osteologen och kynologen Il Öhman har konstaterat att benen kommer från en kortbent, kondrodystrofisk hund och att de är snarlika benen hos en modern västgötaspets. Vi vet inget om svansens utseende.

I Åbo i Finland har man också hittat benen efter en kortbent hund som är mycket likt dagens västgötaspets. Fyndet är 350 år gammalt och hunden fick namnet Jesse. Den var ca 25 cm hög, hade korta ben och hade något fel på ryggen. Man vet inget om päls, öron eller svans. Jesses skelett ligger bredvid Krösakogens Bruno "Cowboy", på Aboa Vetus museum i Åbo. De båda skeletten är anmärkningsvärt lika.

Till vänster: Jesse, kortbent hundskelett ca 350 år gammalt, funnet i Åbo, Finland. Till höger: Skelett av Cowboy (Krösakogens Bruno) på Aboa Vetus museum.

VÄSTGÖTASPETSSENS RÄDDNING

Text och bilder hämtade ur Boken om västgötaspets av Jenny Pleym

I en fotoateljé. Hunden förekommer på fler foton så det är troligen fotografens hund. År 1900-1920. Västergötlands museum.

"Små verkligt rara vallhundar"

Västgötaspetsen med sin speciella typ verkar vara en variant av de allmänt förekommande vallhundarna i Sverige. I Svenska Kennelklubbens tidskrift 1913 skriver Mamsell Rose Chose-Marie "Redan tidigt fick jag favoriter ute på landet. ... dels af de små verkligt rara vallhundarna. Jag vet inte hvad de var för ras... ...de finnas ändock vid hvarje någorlunda stor svensk herrgård och hjälpa till med vakthållningen öfver boskapen... Efter hvad jag föreställer mig äro dessa hundar av spetshundstyp och stå norrländska spetsen ganska nära."

Mitt under Björn von Rosens arbete med att få jämthunden erkänd som ras hade han tankar om vad som var en egen ras. Hur sannolikt var det att en unik, lokal hundtyp, så särpräglad att den kan anses vara en egen ras, kunde undgå att uppmärksammas. Han drog sig då till minnes att han under skollåren på 1920-talet vistats hos en kamrat i Västergötland och sett en liten hund som sprang bredvid hästlassen. Hundarna var sinsemellan lika men liknade inget annat inom hundvärlden. Var det en egen,

Till vänster: Annonser i SKLT 1942.
Till höger: Vara kreatursmarknad.

lokalt uppkommen ras?

Björn von Roséns insats

Björn von Rosen frågade lite bekanta i Västergötland om de kände igen hunden och när han fick det bekräftat satte han in en annons i lokalpressen och sökte dessa hundar. Bland svaren fanns ett svar från Karl-Gustaf Zetterstén som var särskilt lovande. Zetterstén gick till en skolklass och frågade om man kände igen de små hundarna och var man kunde finna dem. Han begav sig ut för att fotografera några av dem och sände bilder till Björn von Rosen som snart kom ner till Västergötland och under sommaren 1942 företog de sina idag kända cykelturer för att leta upp hundar och dokumentera dem.

På Karl-Gustaf Zettersténs allra första tur med kameran försommaren 1942 fann han tre typiska tikar och en acceptabel hanhund. Det var Topsy (f. 1930), Vivi (f. 1934), Tessan (f. 1940) och Mopsen (f. 1938).

Mönstring 1942

De hundar som valdes ut att åka till utställningen i Göteborg hösten 1942 för att mönstras var Topsy (f. 1930), Vivi (f. 1934), Tessan (f. 1940), Mopsen (f. 1938), Gulli (f. 1934) samt Bella (f. 1941). Topsy ansågs vara den bästa och placerades först. Hon är också den hund som fick stå modell för rasstandarden som Björn von Rosen skrev.

Uppifrån och ned: Topsy, född 1930; Vivi, född 1934; Tessan, född 1940 och Mopsen, född 1938.

Citat ur Mitt hundliv av Björn von Rosen.

"Ibland, när jag råkar passera en grupp av de små trevliga hundarna på en av Kennelklubbens utställningar, kan jag tycka att det är en egendomlig nyck av ödet att västgötaspetsen med all säkerhet skulle varit utdöd nu, om jag inte kommit att tänka på den som ett tillhugge i jämthundsdebatten."

TIDIG AVEL & UPPFÖDNING

Text och bilder hämtade ur Boken om västgötaspets av Jenny Pleym

Registreringsstatistik

Vid hundutställningen i Göteborg 1942 då västgötaspetsar visades för allra första gången gjorde den nyupptäckta rasen succé. Många människor kontaktade Svenska Kennelklubben för att fråga var man kunde få tag i en "svensk vallhund". Kennelklubben hänvisade samtalen till K G Zetterstén som kände sig nödgad att ta tag i rasens fortsatta avel.

På 1940-talet kostade en rashund med stamtavla ca 200-400 kronor. Folk ringde till Zetterstén och ville beställa "en förstklassig tikvalp, men den får kosta högst 20 kronor". Zetterstén beklagade sig i sina brev till von Rosen att affärerna gick trögt. Han fick vara nöjd om någon betalade 100 kronor för en förstklassig hund.

Först i slutet av 1950-talet vände trenden och fler västgötaspetsar började registreras. Då hade flera exemplar visats med relativt stor framgång på utställning och efterfrågan började öka. När Hedetorpets Pajas blev Best In Show på en utställning 1962 ökade rasens popularitet markant och i början av 1970-talet registrerades det högsta antalet västgötaspetsar någonsin, nästan 400 valpar per år!

I slutet av 1970-talet var registrerings-siffrorna på väg ner igen. På julafton 1979 visades Jan Borgas film "Vikingarnas hund" och siffrorna steg åter. År 2001 instiftade SKK en särskild tävling för de svenska hundraserna, kallad Blå Gula Hund. Första året lade västgötaspetsar beslag på de tre första platserna. Under de år kampanjen pågick fick de svenska raserna extra

uppmärksamhet och mycket reklam i Hundsport och det var med minst en västgötaspets i varje nummer. Även detta tycks ha avspeglat sig i registrerings-siffrorna då man kan se en viss uppgång i början av 2000-talet. De senaste 20 åren har siffrorna varit ganska stabila med ca 200 registrerade västgötaspetsar per år.

Tidiga uppfödare

Borghällas kennel, Karl-Gustaf Zetterstén blev rasens första uppfödare med kennel-namn. Borghällas kennel hedrades med Hamiltonplaketten redan 1948 för förtjänstfull avel av västgötaspets.

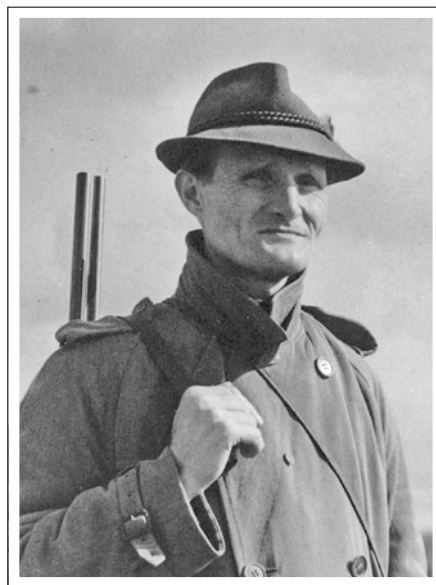
Gunnar Lundgren var en av de första uppfödarna av västgötaspets på 1940-talet. Han var kusin med Maurits Lundgren som är en av de uppfödare av västgötaspets som betytt mest för rasen. Maurits Lundgrens sista kull föddes i mars 1985 när Maurits var nästan 80 år gammal. Då hade han avlat på västgötaspetsar i 70 år! Sammanlagt blev det 533 registrerade valpar i 167 kullar.

Maurits Lundgren hedrades med Hamiltonplaketten 1970 för förtjänstfull uppfödning av västgötaspets.

Fjäregårdens kennel, Erik Nilsén, hade sin sista kull i juli 1991. Då var Erik Nilsén 76 år gammal och hade fött upp västgötaspetsar i 45 år.

Gullmarens kennel, Thure Wickberg, födde upp västgötaspetsar i 31 år till 1979 och hade 54 kullar med totalt 162 valpar.

Hedetorpets kennel, Ulla och Sune Nilsson, den första valpkullen föddes i juni 1949 och den sista 1972. På 1950-talet importerade paret Nilsson Sveriges första golden retrievers tillsammans med Karl-Gustaf Zetterstén och började uppfödning av rasen.

Björn von Rosen (Foto C A Frändin, ur SKKs arkivbilder).

Hedetorpets kennel hedrades med Hamiltonplaketten 1967 för förtjänstfull uppfödning av västgötaspets och golden retriever.

Alla kennlar går inte att räkna upp här men vi kan nämna Hurradonets, Rödagårdens, Klövagårdens, Silversløjans Snäckans, Zentas, Ackevalls, och Domarringens kennlar.

Den senaste kenneln som hedrats med Hamiltonplaketten är Grålötens kennel, Eva Jacobsson, som fick utmärkelsen 1999.

Det är hög tid att västgötaspets snart får en ny hamiltonplakettör då vi har många duktiga uppfödare som under många år förtjänstfullt arbetat för rasens bästa!

Karl-Gustaf Zetterstén.

Founders för västgötaspets (föräldrar till 1:a generationen av planerad avel med västgötaspetsar och grundare av rasen)

HANAR	TIKAR
Mopsen	Lessi
Jack II 8048/47	Tessan 3999UU
Fadern till Tjappo 10228/54	Moppan
	Tyra 2652TT
	Topsy – mor till Nalle 4864/49
	Tussi
	Tessy (Jack I – Spira) – mor till Trappens Munter
	Tessy (okänd – Sippa) – mor till Jack III 4834/49
	Sessan
	Tessy (okänd härstamning) – mor till Garg 16638/61

MONTERBÄNKAR MED MERA

Stamträd för västgötaspets (beskuren bild)

Stamträd från 1938 till 1989, från Jenny Pleym's bok.

Lästips

Boken om västgötaspets av Jenny Pleym

Svenska hundraser - ett kulturarv av Åsa Lindholm

Vikingahundens ättlingar från Varaslätten blir rasen västgötaspets av Renée Sporre-Willes (artikel i Hundsport Special nr 5 1986)

Västgötaspetsen 25-årsjubilerar av Karl-Gustaf Zetterstén (artikel i Hundsport nr 12 1967)

Västgötaspets - Sveriges stora lilla hund av Renée Sporre-Willes (artikel i Hundsport nr 5 2014)

Kennel Peppers vandringspris

Oljemålning av Per-Erik Wallin (1930-2012) föreställande Ch Borghällas Flossie, född på 1940-talet. Målningen beställdes av Flossies ägare Staffan Drangel 1952, och sattes upp som vandringspris hos Svenska Västgötaspetsklubben. Den är nu deponerad hos SKKs museum.

Exempel på rasklubbens trycksaker genom tiderna. Notera skillnader i klubbens namn och logotyp!

RASKLUBB & UTBREDNING

Text hämtad ur Boken om västgötaspets av Jenny Pley. Fotografierna ur SKKs arkiv.

Under olika flagg

När västgötaspetsen blev en godkänd ras 1943 inordnades rasen under Svenska Spetshundklubben. Efter en del interna motsättningar inom Svenska Spetshundklubben upplöstes den omkring 1960. De vallande spetsarna hamnade istället under Specialklubben för Sällskaps- och dvärghundar (SSD). Karl Gustaf Zetterstén var mycket upprörd att de nordiska spetshundraserna som inte var jakthundar, blev degraderade, från hedervärda nordiska spetsar till sällskaps- och dvärghundar!

Den första rasklubben för västgötaspets, Västgötaspetsringen, bildades 1976. Initiativen kom från Barbro Carlsson (kennel Hurradonet), Inga-Britt Johansson (Repeta's kennel) och Ulla-Britt Jonsson. Den var inofficiell och låg fortfarande under SSD.

I mars 1977 ordnades klubbens första inofficiella utställning, i ett ridhus i Tumba, och samlade hela 78 västgötaspetsar. Alla hundarna fotograferades och finns som en "film" på klubbens hemsida: www.vastgotaspets.se.

Beskrivningsverksamheten startade också 1977. De första exteriörbeskrivarna var Barbro Carlsson (Hurradonets kennel), Peter Erlandsson (kennel Chatka) och Ulla Nilsson (Hedetorpets kennel).

Lyft för rasen

På självaste julafton 1979 visades filmen "Västgötaspetsen, vikingarnas hund" av Jan Borga på TV. Det innebar ett verkligt lyft för rasen och rasklubben och medlemsantalet närapå fördubblades till

över 300 medlemmar.

Vid klubbens femårsjubileum 1981 hade man en mycket omskriven utställning på Bjertorp, Västergötland, den plats där Björn von Rosen för första gången lade märke till västgötaspetsen på 1920-talet. Utställningen lockade många åskådare och ett stort pressuppbåd.

Talar vi kanske rent av om att det är ungefär 100 år sedan Björn von Rosen för första gången uppmärksammade västgötaspetsen?

1982 bildades vallanagskommittén som sedan dess ansvarar för att anordna vallanagstester runt om i Sverige. En verksamhet som blir svårare i takt med att lantbruket omdanats under många år och det är svårt att hitta gårdar.

Den elfte mars 1986 godkände SKK Specialklubben för Västgötaspets (SKV) som officiell rasklubb för västgötaspets. Medlemsantalet var då uppe i 436. Den sista december 2022 räknar vi in 1194 medlemmar.

2023 fyller rasen 80 år, vilket klubben kommer att fira på allehanda sätt under året!

Internationell utbredning (2015)

LAND	ANTAL HUNDAR	REG/ÅR
Sverige	2500	ca 200
Finland	1200	ca 100
USA	960	ca 80
Storbritannien	440	ca 40
Nya Zeeland	340	ca 30
Australien	300	ca 25
Danmark	200	ca 10
Nederländerna	130	ca 10

Övriga länder är; Schweiz, Kanada, Norge, Tjeckien, Österrike, Ryssland, Belgien, Italien m fl.

Lillvretens vandringspris till Bästa avelsgrupp vid huvudspecialen. Instiftat 2006 och skänkt av Heléne Sjölin-Ekström. Det är klubbens första logotyp som gjordes av Svante Andersson, Kärradalens kennel.

Vid två tillfällen har västgötaspetsen agerat maskot till den stora stockholmsutställningen, dels på HUND2007 - uppbyggnadsåret innan världsutställningen sommaren 2008 - och 2017, då temat var vikingar och evenemanget hade bytt namn till Stockholm Hundmässan. Västgötaspetsen är också en flitig deltagare på rastorget och i rasparaden!

VÄSTGÖTASPETSEN PÅ UTSTÄLLNING

Text och bilder hämtade ur Boken om västgötaspets av Jenny Pleym

Jess, Jerry och Tyra 2652TT på utställningen i Göteborg 1943.

Utställning

Västgötaspetsen är inte direkt någon uppseendeväckande hund och kanske inte den ras man i första hand väljer om man vill vara i rampljuset på hundutställningar. Därför är det desto mer anmärkningsvärt när en västgötaspets placerar sig högt i prislister och grupp- och BIS-bedömningar.

När västgötaspetsen för första gången visades på en utställning i samband med demonstrationen på utställningen i Göteborg 1942, alltså innan den var godkänd som ras, väckte det stor uppmärksamhet. Det stod mångdubbla led med folkruntringen och uppvisningen var en succé. Alla ville se den lilla svenska vallhunden.

De första hundarna som deltog i bedömning på utställning var syskonen Jerry och Jessi samt Tyra, året var 1943 och platsen Göteborg. Alla fick förstapris och Tyra fick hederspris. Under 1940-talet fanns det inte så många stambokförda

ning av utställningsdomarna. Han till och med slutade ställa ut Borghällas Dea, som hade två cert, för att han själv inte tyckte hon var värd att bära titeln Utställningschampion.

1960 vann den första västgötaspetsen, Hedetorpets Pajas, BIG på en SKK-utställning. Efter ytterligare ett par gruppsegrar blev han 1962 den första i rasen att vinna BIS.

Fram till 2015 är det bara fyra västgötaspetsar som vunnit Best in Show i Sverige. Nummer två var Zentas Akka 1965, nummer tre var Domarringens Frej med två BIS-titlar 1972. Den fjärde hunden, Skogsbygdens Nora Supernova, har blivit BIS hela fyra gånger. Bland annat på "Stora Stockholm" och MyDog.

Rasklubben arrangerar årligen två specialutställningar, på senare år ligger det totala antalet anmälningar runt 200 hundar per år till dessa två specialer.

västgötaspetsar att visa upp, de flesta kom från Borghällas kennel.

Rasens första utställningschampion var Borghällas Delia, den andra Borghällas Flossi. Karl-Gustaf Zetterstén var själv mycket kritisk när han bedömde sina hundar och ville ha en hård men rättvis bedöm-

Första uppfödargrupp på utställning 1943. Borghällas Flossi, ägare Staffan Sandström, Borghällas Delinda och Hilding Hänkel, Borghällas Baptista och Karin Haglund samt Borghällas Ali och P.H. Lundh.

Uppifrån och ned: Hedetorpets Pajas, Zentas Akka, Borghällas Flossi, Domarringens Frej och Skogsbygdens Nora Supernova.

ALLROUNDHUNDEN VÄSTGÖTASPETS

Text och bilder hämtade ur Boken om västgötaspets av Jenny Pleym

Idag finns det mycket få små lantbruk kvar och boskaphållningen ser helt annorlunda ut. Det här märks också för Specialklubben för Västgötaspets för det blir svårare och svårare att hitta gårdar som har djur och vill ställa upp för att vi skall kunna göra våra vallanlagstester där. Finns inga djur att valla är det lätt att tänka att vallanlaget kanske inte spelar så stor roll men om det försvinner, vad betyder det för rasen på sikt?

Det innebär inte på något sätt att västgötaspetsen inte är aktiv, tvärt om, de visar framfartarna i många skilda grenar. Västgötaspetsen är en mycket mångsidig hund som idag är aktiv i mängder av olika grenar. Den har ett mycket bra luktsinne och tävlar framgångsrikt i bland annat Nose Work och rasen får årligen flera nya champions i viltspår.

Agility

Västgötaspetsen är en utmärkt agilityhund. De är energiska, orädda, lyhörda, koncentrerade, explosiva och rörliga. Agility kom till Sverige 1985 och den kanske första västgötaspetsen som började träna och tävla var Bengt Oscarssons Buster (Hovmeneds Kalle). Buster lyckades kvala in till Sveriges allra första Agility-SM 1987 och han kom 4:a i mini-klassen. Året därpå, 1988, kvalificerade sig Buster till SM både individuellt och i laget "Ghost-Busters". Laget vann och individuellt blev det en 15:plats.

Den första västgötaspets i världen som blev agilitychampion var finska Jaxonville Aragorn (Juri) 1997, han tävlades av Riitta och Matti Lakso. Den första Internationella Agilitychampionen i rasen var Fennican Lady Leilane (Leila) som tävlades av Päivi Männistö, Finland. Leila tävlades också på tre världsmästerskap i agility.

Tridents Imma.

Krösaskogens Qurre och Ulla Axelsson.

Den första svenska västgötaspetsen med agilitychampionat var Tridents Imma (Imma), ägare Mari-Anne Johansson. Imma blev Norsk Agilitychampion 2005. Den första svenska västgötaspetsen som erövrade svenskt agilitychampionat var Chipsmakers Amatör Casanova (Asko) 2009 med ägaren Anna Jarander.

Under 2022 tävlade västgötaspetsen Ida med förare Carin Gagner i SM samt uttagen till landslaget och tävlade i såväl NM som EM samt stod som reserv till VM.

Lydnad

Västgötaspetsen är en arbetsvillig och lättlärd hundras som gillar att jobba tillsammans med sin förare. 15 svenska västgötaspetsar har blivit lydnadschampions genom tiderna. Den första var Hans Nobels Valdemar 9143/63 redan 1964. Nästa svenska hund att erövr titeln var Zentas Nesse 1985 och bara ett par veckor senare Skogsbygdens Astrid.

1985 infördes Elitklassen i lydnadsprov och Sveriges första elitlydnadschampion i rasen var Grålötens Hanna Honung (1991) med förare Marianne Bornemark. Grålötens Hanna Honung kvalificerade sig även som första västgötaspets någonsin till lydnads-SM 1992 men på grund av långa avstånd deltog de inte. Den första västgötaspets som deltog i ett lydnads-SM blev istället Marianne Bornemarks Grålötens Dunderklump 1996.

Rallylydnad

Rallylydnad passar västgötaspetsar utomordentligt bra! Betoningen på glädje, samarbete och positiv bekräftelse medför att hunden gör sitt yttersta för att vara till lags. Det är också många

västgötaspetsar som tävlar i rallylydnad och sporten växer mycket snabbt. Rallylydnad blev en officiell sport i Sverige den 1 juli 2011. Samma dag tävlade en västgötaspets, Grålötens Tut I Luren, rallylydnad för första gången officiellt.

Man tävlar i nybörjarklass, fortsättningsklass, avancerad klass och mästarclass. 2015 hade tre svenska västgötaspetsar erövr titeln RLDM (Rallylydnadsdiplom Mästarclass). Den första var Krösaskogens Nisse, den andra Lill-Tegens Karl-Alfred och den tredje Krösaskogens Qvintus. Lill-Tegens Karl-Alfred med Carina Lundahl deltog dessutom i de fyra första SM som hölls i rallylydnad. 2013 vann ekipaget SM i rallylydnad och 2014 och 2015 tog man bronsmedalj.

Lill-Tegens Karl-Alfred och Carina Lundahl, Svenska Mästare i rallylydnad 2013.

Bruks

Västgötaspetsens läroaktighet, samarbetsvilja och fysiska uthållighet gör den kapabel till många bruksgrenar. På grund av storleken lämpar sig rasen kanske inte i första hand för skydds-, polis- eller rapportuppgifter. Formatet hindrar dock inte att rasen är tillräckligt snabb, uthållig och terränggående för att vara väl lämpad för spår, sök, räddningsarbete och bevakning.

Den första hunden som tävlade i segrarklass spår (som det hette då) var familjen Oskarssons Sita 30008/68 från Skövde BK på 1970-talet. 1976 blev hon med sonen Per Oskarsson 3:a på ungdoms-SM i spår. Hon var även uppflyttad till högre klass

Sita 30008/68.

sök och högre klass rapport. Sita blev legendarisk i trakten och ligger, som enda hund, begravd bredvid appellplanen på Skövde BK.

Tjänstehund

Endast tre västgötaspetsar har utbildats till tjänstehundar, Grålötens Clara Cluck som blev godkänd bevakningshund 1996 med sin förare Britta Hammarström. Räddningshundarna Grålötens Ace Ackspett med ägaren Elisabeth Landfors (1999) och Krösaskogens Ditte med ägaren Mari-Anne Johansson 1997.

Grålötens Clara Cluck uppfyllde inte kravet på mankhöjd, 45 cm, men ansågs så lovande att hon fick dispens. Clara tjänstgjorde sedan i sex år inom hemvärdet innan hon avgick som bevakningshund.

Viltspår

De första att prova på viltspår med sina västgötaspetsar kan ha varit Solveig och Torvald Granfeldt. Året var 1982. Hundarna var Väderlyckans Rapp och Silversløjans Nadja. Inom kort hade båda hundarna erövrat 1:a pris i dåvarande öppna klass, det som nu kallas anlagsklass. Den första västgötaspetsen att kvala till

Viltspårs-SM var Silversløjans Nadja 1986 men tyvärr kom de aldrig till start. Den första att delta i Viltspårs-SM var Solveig Granfeldts Ada S10167/83 som var med på tre SM. År 2000 deltog Skogsbygdens Fröken Felicia i Viltspår-SM vid en ålder av 11,5 år!

Efter en debatt om huruvida västgötaspetsen skulle kunna få bli viltspårschampion fick rasen slutligen rätt att tävla om Svenskt Viltspårschampionat 1998 och idag blir flera västgötaspetsar viltspårschampion varje år.

Nose Work

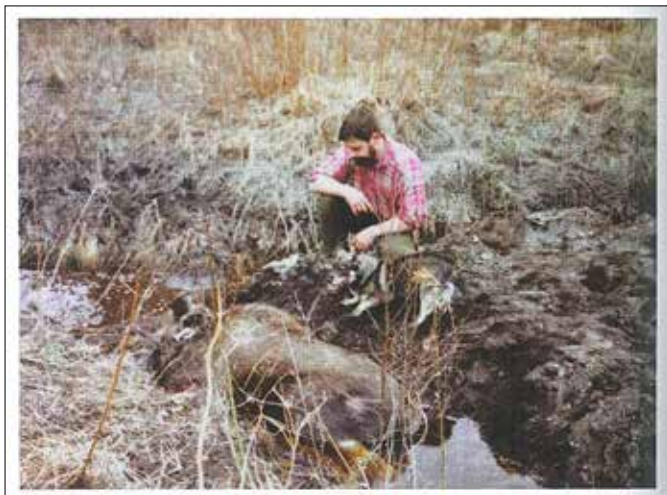
Västgötaspetsen har, som många andra hundar, en fantastisk nos som den gillar att arbeta med. Det syns inte minst på alla som håller på med viltspår.

Sporten är ny i Sverige, Nose Work blev en officiell hundsport den första januari 2017. Det senaste av SKVs vandringspriser är det i Nose Work som instiftades 2019.

Den första att vinna klubbens vandringspris var Grålötens Kellie Kanel Knäcke med förare Yvonne Kekkonen. Tvåa var Grålötens Linje Lusta med förare Karin Ernflo. Vinnaren 2022 är Skogsbygdens Luna Lack med förare Karin Falck. På andra plats kommer Fixans Ultra Uppdrag och på tredje plats kommer Grålötens Linje Lusta. Övriga som skickat in resultat är Pihlspetsens Ture Seiko med förare Sofie Grahn, Grålötens Kajsa Korv Kaka med förare Britta Hammarström, Chipsmakers När Mamma Var Liten och

Chipsmakers Idas Sommarvisa, båda med förare Monica Wallgren och till sist I Natt Är Jag Din med förare Gunnel Landsberg. Svenska Brukshundklubben håller på att ta fram ett regelverk för en ny sport som heter Specialsök. Målet var att ha det som officiell tävlingsform 2022 men pandemin har skjutit detta lite på framtiden. Det är ingen helt ogrundad gissning att vi kommer att få se en hel del västgötaspetsar träna och tävla i denna sport i framtiden. Vår aktivitetskommitté har redan börjat försöka förmå ekipage att träna.

Här kan nämnas att i samband med klubbens huvudspecial i Gränna den 18/5

Skogsbygdens Fröken Felicia på eftersök med husse Lennart Fridén.

2023 planerar vi för ett större evenemang. Världens första VM för rasen kommer hållas, Västgötaspetsmästerskapen!

Det kommer att tävlas i Hoppklasserna i Agility, Nose Work, Rallylydnad, Lydnadsklass, Hoopers, Specialsök Röd Kong samt en del skojgrenar för dem som kanske inte är aktiva på appellplaner och i tävlingssammanhang.

Grålötens Ace Ackspett.

Tjänstehundcertifikat för Grålötens Clara Cluck, utfärdat 1996.

MONTERBÄNKAR

Västgötaspetsar in action!

Fotografer: Mats Berglind, Simone Uitendaal, Annika Lundblad, Debbie Howe och Måns Engelbrektsson (SKK).

Bonza, ca 1971-72.

Västgötaspetsar i Åsby

Västgötaspetsar hos familjen Berglund i Åsby, Knutby. Berättat av Kerstin Movér Berglund (texten starkt förkortad). Foton ur familjen Berglunds privata arkiv.

Vår familj har haft västgötaspetsar under 70 år, eventuellt har västgötaspets funnits på gården sedan 1944. Vi har haft en mjölkfogård men hundarna har inte tränats i att valla, även om intentionen kanske var att de skulle hjälpa till med korna. De var i alla fall oftast med och skällde och nafsade i skenbenen. Men de har mest varit sällskapshundar.

1944 - 1949. Topsy

Efter KA Janssons auktion i Gränsta, Knutby kom hunden Topsy till Åsby. Ett flertal foton finns med en västgötaspetsliknande hund.

Med västgötaspetsar, 1945.

1953 - 19xx. Pia

Pia föddes upp av Åke Månsson på Tarvs gård i Knutby. Enda gången Pia nämns i dagboksanteckningar är 28/10 1956, då hon är med på har- och rådjursjakt i skogen Moon. Hon finns också med på filmer från 1956.

1970 - 1983. Kyrkdalens Bonzanita 39676/69

Född: 1969. Far: Ruffe 7777/64. Mor: Katja 9360/69. Hon parades med Kyrkdalens Acke 9156/96. Parningen ledde till Kyrkdalens Erola 3768/71, vars hanvalp var Kyrkdalens Hoss 44527/72 (en av de 50 mest använda hanarna). Uppfödare av kullen var Kyrk Rimbo.

1985 - 1997. Eja S24201/85

Född: 19850228. Stubbsvans. Far: Zentas Nicke S29861/81. Mor: Hulda S48589/76. Uppfödare: Rune Modin, Falköping. Den tredje hunden var en "riktig västgöte", född i Falköping. Hon kom gömd bakom min rock, som en överraskning till vår pappa Bernt, som fyllde år. Hon var registrerad som grå, men hade den ovanliga färgen svart.

1997 - 2010. Højddalens Barbaella

Född: 19970321. Stubbsvans. Far: Svedala Ludwig Lodjur. Mor: Chipsmakers drottning Omma. Uppfödare: Viola Klingsell-Jacobsson, Flen. Den fjärde var Højddalens Barbaella kallad "Bellis" som vi hämtade i Flen. Husse och matte gick bort när hon var sex år gammal, så jag och min make fick ta hand om henne och hon fick flytta till stan, vilket gick utmärkt. Hon kände ju oss.

Född 2014. Allis SE53926/2014

Född 20140921. Grå, kort svans. Far: Flodaskogens Eniro S49497/2008. Mor: Philspetsens Ellie S42908/2008. Uppfödare: Peter Scherdin Väster-Ekeby, Örbyhus. Femte är nuvarande Allis, en ovanligt livlig västgötaspets! Maken blev förtjust i hundrasen (jag var mer tveksam till ännu en hund), handpenning lades och valpen kom hem till oss utan att jag hade sett henne innan!

Anders och Eja, 1985.

Pia och Per-Arne, 1953.

Allis, 2020.

Bellis läser SVT.

TAVLORNA

Heeds Sune de Lux

Vår förra hund västgötaspetsen Sune de Lux levde mellan 24 oktober 2002 och 9 juni 2015. Sune föddes 24 oktober på Heeds kennel i Dalstorp, som ägdes av Maud Hedberg. Vi kallade honom ofta för FN-hunden eftersom han var född just det datumet.

Vi har en tavla på Sune de Lux (nedan). Konstnären Elisabet Ingvarsson från Älvängen har gjort den. Vi möttes på marknaden i Backamo. Hon hade inte målat någon västgötaspets tidigare, så vi fick frågan om hon kunde få måla Sune.

Sune var så snäll och tillgiven och fick vara med överallt. Han tyckte om att åka bil. Ville han något eller kände sig glömd satte han sig bakbenen för att dra blickarna till sig.

Vi anlidade ibland hundvakt, det är inte alltid hundar får vara med. Ett par kamrater fick då ställa upp och till saken hör att hon som skulle ha huvudansvaret hade hundskräck. Detta lyckades Sune bota och de blev bästa vänner.

Vi har nära till skogen så det blev både många och långa promenader, ibland i samband med blåbärsplockning, som

han kunde tänka sig att smaka på också. Naturligtvis fanns det många djur att beskåda. Rådjur finns det gott om där vi bor, så Sune fick aldrig gå lös.

Åren gick och Sune blev äldre och lite trött. Inga långa promenader längre, utan han gick runt i hagarna som ligger nära huset - på äldre dar fick han gå lös. En eftermiddag gick han ut och kom inte in mer. Sune somnade in lugnt och stilla i trädgården. Tack för alla fina minnen.

Familjen Allan Andersson, Vårgårda

1. Teckning av Grålötens Ystra Yllehund. Uppfödare Eva Jacobsson, ägare Karin Carlberg Ernflo.
2. Studiofotografi av Grålötens Tut I Luren. Uppfödare Eva Jacobsson, ägare Yvonne Kekkonen.
3. Två fotografier på canvas, med västgötaspetsar "in action".
4. Tre studiofotografier.
Till vänster Grålötens Clara Cluck och till höger Grålötens Ylva Yllesocka och i mitten båda hundarna tillsammans. Uppfödare Eva Jacobsson, ägare Britta Hammarström.
Fotografens namn har förkommit, men var en kvinna i 85-årsåldern som hade studio i sitt hus och bara fotograferade djur.
5. Affisch med vikingabåt och västgötaspetsar.
6. Canvastavla föreställande Chipsmakers Här Kommer Det En Viking (Immer) i militär utstyrsel. Immer var en tydlig herre som höll ordning och reda på klubbens månatliga träffar på Gärdet i Stockholm.
7. Stövlingspriset, vandringspris till bästa segrarklasshund, instiftad av Västgötaspetsringen 1985. Tryck efter ett original gjord på av konstnären Eric Oskar Stövling (1913-1991). Originalet ingick i en beställning från Svenska Kennelklubben på 1970-talet och finns i SKKs museums samlingar.
8. Västgötaspets i hage med kor i fjärran.
9. Akvarell av Oxbergets Kajsa Kavat. Uppfödare Britta Hammarström, ägare Krista Kumpalainen.
10. Tavla av konstnären Folke Bagger 2009, föreställande Ch Skogsbygdens Nora Supernova, när hon blev BIS på HUND2009. Uppfödare och ägare Kim Johansson.

Välkomstskylt i trä med västgötaspets.

VITRINSKÅPEN

Hylla 1 - bågarna

- SUCH Ekos vandringspris. Svensk tenn, 1972, Hovjuvelerare Ernst Svedbom, Svedboms Guldsmeds AB, Vetlanda.
- Ellebos Kennels vandringspris till Bästa unghund. Tennbägare.
- Björn von Rosens vandringspris till Bästa veteran på huvudspecialen. Silverpokal tillverkad hos ateljé Borgila i Stockholm av grundaren Erik Flemming år 1930. Skänktes till klubben av Björn von Rosen 1981.

Hylla 1 - faten

- Tennfat Nåtab, Götene. Repeta's Kennel's vandringspris till BIM.
- Tennfat, 1989, av Alex (?). Kennel Vallmyras vandringspris till Bästa junior.
- Mässingsfat, 1982. Lillvretens vandringspris.

Hylla 2

- Ampelhängare i järn.
- Mindre hängare i järn.
- Underlägg i kork, gjord av Susanne Piepenburg.
- Vaggur från Renner Broderi & Design.
- Glasskulptur från Orrefors.
- Två hundhalsband i "vikingastil".

Hylla 3

- Nederländska vandringspriset till uppfödaren av BIM-hunden.
- Keramikmugg och fat från Lekven Design Danmark, ännu i produktion. Skänkta av Heidi Hallerström och Conny Carlson kennel Lärkfalken 2022 som valfritt pris.
- SKVs vandringspris i Nosework.

Nedersta hyllan

Tovad västgötaspets tillverkad av Anna Jarander. Modell är Chipsmakers Här Kommer Det En Viking "Immer".

Nora - en riktig stjärna!

Bland C.I.B. NORD VV-15 SE V-16 & VV-16 SE&NO UCH WW-08 WW-11 Skogsbygdens Nora Supernovas utställningsmeriter:

BIS på Stora Stockholm och på MyDog.
Flera andra BIS och BIS-placeringar.
Årets blågula hund 2008, 2010 och 2011.
SKVs vp för vinstrikaste västgöte 10 år i rad.
Uppfödare och ägare Kim Johansson.
Fotograf Johan Frick-Meijer.

Nedersta hyllan

- Mässingsskålen i form av en kungakrona vann Nora när hon blev BIS på HUND2009 och den stora pokalen fick hon när hon blev BIS på MyDog 2010.
- I montern finns även ett urval av Noras vinstrosetter.
- Diplomet för årets Blågula hund vanns av Ch Skogsbygdens Wiola af Bondestam 2001. Uppfödare och ägare Kim Johansson. Litografi efter originalakvarell av Riber Hansson.

Nipperskåpet

Pin Specialklubben för västgötaspets 40 år

Pin stiliserad västgötaspets

Förtjänstnål SKV

Halssmycken, broscher, pins, nyckelring och vimpel ur rasklubbens sortiment.

Fotografierna utlånade av Örjan Skoglund. De användes på Stockholm Hundmässan 2017, då årets maskotras var västgötaspets.

ETT STORT TACK

*till alla er som lånat ut föremål, tavlor och fotografier
till den här jubileumsutställningen:*

Jenny Pleym

Karin Ernflo

Ingegerd Metz

Allan Andersson

Jonna Kanerva

Heidi Hallerström & Conny Karlsson

Dominique Otigbah

Kim Johansson

Lill Johansson

Carin Gagner

Britta Hammarström

Kerstin Mover Berglund

Simone Uitdendaal

Debbie Howe

Yvonne Kekkonen

Irene Bergman

Örjan Skoglund

Annika Lundblad

Mats Berglind

från Styrelsen SKV 2023

SVENSKA
KYNOLOGISKA
AKADEMIN

BESÖKSADRESS Svenska Kennelklubben, Rotebergsvägen 3, Sollentuna
TELEFONNUMMER 08-795 30 00
WEBBPLATS www.kynologiskaakademin.se